

Čís. 1577.

Zpronevěry dopouští se i ten, kdo za sebou zadrží svěřenou věc, již měl dle příkazu svěřitelova vydati osobě třetí. Lhostejno, zda osobě třetí přísluší proti svěřiteli nárok na věc čili nic.

(Rozh. ze dne 29. března 1924, Kr I 783/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 11. října 1923, jímž byl obžalovaný podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle Šu 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Po stránce objektivní dospěl nalézací soud k závěru, že jde o případ rázu soukromoprávního; kdyby bylo — čemuž prý naprosto není tak — bezvadně zjištěno, že měl obžalovaný kromě 6 Kč mzdy vypláceti každému dělníku ještě 50 h cestovného za hodinu, pak prý by zde byla ovšem objektivně skutková podstata Šu 183 tr. zák., protože jest ve výplatních listech účtováno celých 6 Kč 50 h; takto však jest prý skutečností, že příslušelo dělníkům dle všeobecně platné kolektivní smlouvy — a zvláštních smluv zde není — jen 5 Kč 60 h (5 Kč 50 h mzdy a 10 h přídavek na náčiní) za hodinu, a, i kdyby bylo bývalo na obžalovaném, by vyplácel dělníkům ještě cestovné po 50 h za hodinu, bylo by pak každému dělníkovi příslušelo jen 6 Kč 10 h, a nikoli 6 Kč 50 h. Právem napadá stížnost veřejného obžalobce tento výrok důvodem zmatečnosti dle čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř., dovozujíc, že nalézací soud použil zákona nesprávně, neshledav skutkové podstaty zpronevěry v tom, že obžalovaný vyplácel větší části tesařů mzdy jen 6 Kč za hodinu, ačkoliv obdržel dle zjištění nalézacího soudu od zaměstnavatele za účelem výplaty tesařům celých vyúčtovaných 6 Kč 50 h za hodinu. Dlužno sice — jelikož to stížnost nevytýká — ponechati stranou, že další věta rozhodovacích důvodů — že několika lépe kvalifikovaným dělníkům bylo vypláceno po 6 Kč 50 h a 7 Kč — nemá ve výpovědích tesařů, pokud byli jako svědci slyšeni, žádné opory a že dle výplatních listů obžalovaného byla účtována mzda po 6 Kč 50 h a později 7 Kč pro jediného obžalovaného. Avšak při nejmenším oněm tesařům, jimž bylo vypláceno po 6 Kč, bylo i za předpokladů rozsudku vypláceno o 10 h za hodinu méně, než jim příslušelo a než zaměstnavatelem bylo k účelu výplaty dodáváno obžalovanému, takže tento při nejmenším po 10 h za každou hodinu práce těchto tesařů za sebou zadržel a si přivlastnil.

Než i jinak jest napadený výrok nalézacího soudu právně mylným. Skutková podstata zpronevěry spočívá v tom, že pachatel nakládá s věcí jemu svěřenou jinak, než mu bylo svěřitelem nařízeno a že porušuje důvěru, svěřitelem v něj vloženou, používaje věci k jinému účelu, než k ja-

kému byla mu svěřena. Byla-li tedy věc odevzdána pachateli s příkazem, by ji dodal jiné osobě, jest pachateli jednati dle tohoto příkazu bez ohledu na to, zda přísluší oné osobě vůči svěřiteli nárok na věc či nic. Výhradně v mezích příkazu jest pachatel oprávněn věc z dosahu svěřitelovy dispozice vybaviti. Nelze-li z té neb oné příčiny příkazu vyhověti, pomine právní důvod, z něhož pachatel věc drží, a jest na něm, by ji vrátil svěřiteli. Nevrácení věci příčí se pak důvodu a účelu svěřením, porušuje důvěru svěřitelem v pachatele vloženou a spadá pod pojem zadržení a přivlastnění věci svěřené. Nezáleží proto na tom, zda příslušel tesařům plat 6 Kč 50 h za hodinu čili nic. Rozhodným jest jen, zda byly zaměstnavatelem tesařů obžalovanému odevzdány částky takového platu odpovídající, s příkazem a za účelem, aby tesařům vyplácel po 6 Kč 50 h za hodinu, a zda obžalovaný částí těchto peněz takto jemu svěřených, ani tesařům nevyplatil ani zaměstnavateli nevrátil.

Rozhodovací důvody prvé stolice vyslovují ovšem dále, že nelze obžalovanému na základě jeho zodpovídání se dokázati zlý úmysl, že naopak jednal obžalovaný bezelstně. Dle souvislosti rozhodovacích důvodů sluší tomuto výroku rozuměti tak, že se obžalovaný považoval za oprávněna, by si z peněz, které ho došly od zaměstnavatele k výplatě tesařů, ponechal, oč převyšují plat, na který tesaři měli nárok. Takto jest však i tento výrok stížen týmže zmatkem, jako výrok shora uvedený. Nalézacím soudem zdůrazňovaná bezelstnost dotýkala by se jen přebytku nad 6 Kč 10 h za hodinu, nikoliv však 10 h, o něž vyplatil obžalovaný všem, po případě dotčeným tesařům za hodinu méně, než jim příslušelo. Nehledě ani k tomu, že domněnka obžalovaného, že byl oprávněn podržeti si onu část svěřené věci, s níž nenakládá k účelu, příkazem určenému, rovná se domněnce, že věci nezadržuje za sebou a si nepřivlastňuje, když ji svěřiteli nevrátí, ačkoliv jí nedisponoval dle příkazu. Takové domnění nebylo by však než omylem co do pojmu v trestním zákoně stanoveného, tudíž neznalostí zákona, jež pachatele podle §u 3 tr. zák. neomlouvá.

Čís. 1578.

»Držením« ve smyslu §u 171 tr. zák. rozumí se faktické panství nad věcí, t. j. možnost volného nakládání s ní ve smyslu přirozeného pojmání poměrů životních.

(Rozh. ze dne 29. března 1924, Kr I 813/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Alžběty J-ové a Marie F-ové do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. října 1923, pokud jim byly stěžovatelky uznány vinnými zločinem krádeže podle §§ů 171, 173 tr. zák., Marie F-ová též podle §u 174 II. c) tr. zák.